

fredsstillende Vandforsyning. Det er at haabe, at vi her i Kjøbenhavn nu have faaet en tilfredsstillende Vandforsyning, og mange antage jo, at vi derfor ikke behøve at være bange for en saa voldsom Epidemi som i 1853, som jo var forholdsvist meget større end den Epidemi, som var i Hamborg i Efteraaret; men der er jo, som jeg ved disse Bemærkninger har tilladt mig at sige, en ikke ubetydelig Del af Kjøbenhavns nærmeste Omegn, hvor man ikke har denne Vandforsyning, s. Eks. Utterslev Mark og Sundbyerne, og hvor man altsaa staar paa det gamle primitive Standpunkt, og naar vi gaa uden for Kjøbenhavn, hvor mange Købstæder er der saa, som have en fuldkommen betryggende Vandforsyning, der kan sammenlignes med den nuværende kjøbenhavnske? Det er ikke mange, og den Slags hygiejniske Foranstaltninger kan ikke staves tilveje i en Fart. Det er jo indlysende, at selv om den fornødne Offerberedvillighed er til Stede hos Befolkningen, og selv om man alle Begjæer har indset Nødvendigheden af at stave sig en mod Smitte betryggende Vandforsyning, er det dog noget, der nødvendigvis vil tage Tid, inden det virkelig kan udføres. Der kan virkelig ikke være Tale om at sige: nu stoppe vi ved Grænsen om 14 Dages Tid, og saa skulle Folk imidlertid sørge for at saa deres hygiejniske Forhold saaledes ordnede, at Koleraen ikke vil kunne finde Fodfæste, hvis den indfinder sig. Jeg gad nok vide, hvad man i et saadant Tidsrum vilde kunne gøre af nærværdig Betydning i den Henseende. Derfor siger jeg, at i hvor vel dette Inspektionsystem er det vigtigste, forekommer det mig dog, at vi ere uberettigede til at kaste Brag paa de andre Forholdsregler, naar der er en saa stor og voldsom Epidemi lige tæt ved vor Grænse som den, der i Fjor Efteraar var i Hamborg. Det er jo nemlig noget, man ikke maa glemme, at Forholdsregler mod en Sygdom som Kolera kunne ikke være ens altid, men maa afhænge af, hvor nær Sygdommen er ved Grænsen og af hvad Karakter den er; og den Epidemi, der rasede i Hamborg i Fjor Efteraar, var ganske ualmindelig voldsom — eksplosiv, som den kaldes af Vægerne — hvorved man forstaaer, at det var en Sygdom, der udviklede sig i en overordentlig kort Tid til en meget stor Udbredelse. Da vi i 1853 havde Koleraen her i Wien, var den omtrent 3 Uger om at avancere op fra et enkelt Tilfælde til 10 Tilfælde om Dagen eller saa; men i Hamborg var den knapt 3 Dage, eller maaske en Uge, om at naa op fra disse enkelte Tilfælde til 1100 Tilfælde om Dagen. Naar

en Sygdom breder sig saa overordentlig hurtigt, faar den naturligvis en truende Karakter, som den ellers ikke har, og de Forholdsregler, som man vil finde sig foranlediget til at træffe under saadanne Forhold, ere ikke de samme, som man vilde finde sig foranlediget til at træffe, naar en Epidemi slæber sig langsomt hen, ikke har nogen saa overordentlig Udstrækning, og heller ikke hersker umiddelbart uden for vor egen Dør. Derfor maa der være et stort Spillerum i de Forholdsregler, som Regeringen kan træffe. Men der er ved dette Inspektionsystem endnu en anden Omstændighed, som jeg maa fremhæve, en Omstændighed, som det forekommer mig, at Sundhedskollegiet ikke har haft tilstrækkelig Øje for — og jeg finder det meget naturligt, at Sundhedskollegiet ikke har haft tilstrækkeligt Øje derfor, fordi det er noget, man kun faar Øje for, naat man praktisk har med Udførelsen af disse Forholdsregler at gøre, som Justitsministeriet jo har haft — og det er den, at Inspektionsystemet mister sin faste Basis, naar der ikke er paabudt en i alt Fald delvis Afspærring. Hvis det er tilladt uhindret at passere ind i Landet paa alle Punkter, til Lands og til Sø, er det umuligt at gennemføre Inspektionsystemet; thi saa er det umuligt at kontrollere, hvem der kommer ind i Landet fra de kolerasmittede Steder, og som en Følge deraf er det ogsaa umuligt at følge dem paa deres videre Ophold her i Landet. Og selv om man afspærrer Landgrænsen og tillader fremmede at passere ind i Landet alle Steder fra Søsiden uden Karantæne og deslige, bliver det ogsaa omtrent umuligt, fordi der er saa mange Steder her i Landet, hvor der kan landes, og hvor der hverken eksisterer de Autoriteter, som behøves for at paase, hvorfra de paagældende komme, og hvorfra der heller ikke kan telegraferes omkring til de Steder, hvor de paagældende begive sig hen, at man der skal passere paa dem. Et Inspektionsystem, som ikke slutter sig til en delvis Afspærring — altsaa Forholdsregler, hvorefter Folk kun kunne passere ind i Landet ad visse bestemte, ikke alt for mange Veje — et Inspektionsystem, der ikke støtter sig til det som Grundlag, er umuligt at gennemføre i Praksis. Det kan gennemføres paa Papiret, men det kan ikke udføres i Virkeligheden. Det er et Resultat, man hurtigt vil komme til, naar man kommer til at se paa, hvoreledes disse Forholdsregler ville tage sig ud, naar de praktisk skulle gennemføres. Den Tanke, at man kun skulde benytte Afspærring af Landgrænsen og Karantæne — jeg antager nem-